

NHỮ

HỒNG LỒ CHÂU Á

CK.0000064062

Đối thoại với

MAHATHIR MOHAMAD

TOM PLATE

Tác giả sách bán chạy

ĐỐI THOẠI VỚI LÝ QUANG ĐIỀU

Copyright © 2011 by Thomas Gordon Plate

All rights reserved.

Copyright licensed by Marshall Cavendish International

1 New Industrial Road, Singapore 536196

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the copyright owner.

Marshall Cavendish is a trademark of Times Publishing Limited

Bản tiếng Việt © Nhà xuất bản Trẻ, 2013

BIỂU GHI BIÊN MỤC TRƯỚC XUẤT BẢN ĐƯỢC THỰC HIỆN BỞI THƯ VIỆN KHTH TP.HCM
General Sciences Library Cataloging-in-Publication Data

Plate, Tom

Đối thoại với Mahathir Mohamad / Tom Plate ; Lê Thùy Giang dịch. - T.P. Hồ Chí Minh: Trẻ, 2013.

310tr.: minh họa ; 20,5cm. - (Những người khổng lồ châu Á = Giants of Asia).

Nguyên bản: Conversations with Mahathir Mohamad.

1. Mahathir bin Mohamad, 1925-- -- Phỏng vấn. 2. Mahathir bin Mohamad, 1925-- -- Quan điểm chính trị và xã hội. 3. Mahathir bin Mohamad, 1925-- -- Tôn giáo. 4. Thủ tướng -- Malaysia -- Phỏng vấn. I. Lê Thùy Giang. II. Ts: Conversations with Mahathir Mohamad.

959.5054092 -- dc 22
P716

ISBN 978-604-1-02128-0
ĐT với Mahathir Mohamad

Đối thoại với
**MAHATHIR
MOHAMAD**

T O M P L A T E

Lê Thùy Giang *dịch*

NHÀ XUẤT BẢN TRÉ

Sau hơn
tư tưởng và
đạo đức thế giới
và các chuyên gia
từng họ nghĩ gì về

Dr Mahathir
Mohamad

và di sản ông để lại
thì đây là câu trả lời
của họ.

Khi nền kinh tế đang phát triển vượt bậc thì hầu hết người dân Malaysia đều sẵn lòng bỏ qua mặt trái của chế độ độc tài tuyệt đối của Mahathir: hợp đồng kinh tế được chỉ định thầu cho thân hữu, quản lý thiếu minh bạch, quyền tự do chính trị bị hạn chế, hệ thống giáo dục và chất lượng quản lý xuống cấp, các dự án quốc gia thất bại đã gây ra lãng phí công quỹ lớn cho như Dự án Chế tạo xe hơi Proton, Dự án Thép Perwaja và Dự án "Thành phố thông minh" Putrajaya. Nhưng giờ đây, người dân không còn bỏ qua những chuyện đó được nữa. Tuy nhiên, "Dr M"¹ vẫn là nhân vật hấp dẫn - một con người gây nhiều tranh cãi, thẳng thắn và không bao giờ làm người ta chán cả. Ông được xếp ngang hàng với cựu thủ tướng Tunku Abdul Rahman² như những nhà lãnh đạo có khả năng tạo ra sự thay đổi mạnh mẽ nhất của Malaysia. Rất lâu trước Barack Obama, Mahathir đã truyền đi tinh thần của thông điệp Phải, chúng ta làm được (tiếng Malaysia là *boleh*). Di sản mà ông để lại là hình ảnh về một nhà lãnh đạo quyết đoán, có tầm nhìn nhưng không tránh khỏi những sai lầm.

*John R. Malott,
Đại sứ Hoa Kỳ tại Malaysia từ năm 1995-1998.*

¹ Viết tắt của Doctor Mahathir - bác sĩ Mahathir

² Thủ tướng đầu tiên của Malaysia

“Dr Mahathir là một tên tuổi quốc tế, người hiện vẫn có ảnh hưởng lớn trên nhiều lĩnh vực. Tâm cỡ những thành tựu ông đạt được đã vượt ra khỏi biên giới quốc gia. Ông đã chứng minh sự kiên trì, chăm chỉ và tầm nhìn đóng vai trò quan trọng như thế nào đối với thành công. Lòng nhiệt thành yêu nước hiếm có và đức tin tôn giáo ôn hòa là hai nhân tố chủ chốt khiến ông cởi mở hơn với những nền văn hóa khác, hăng hái quan tâm tới việc phát triển giáo dục ở Malaysia và giúp cộng đồng dễ dàng tiếp cận hơn với nó. Nhiều lãnh đạo và chính trị gia coi phương pháp chính trị và phát triển đất nước của ông là một mô hình phản ánh sự cam kết sâu sắc với người dân trong việc tạo ra một xã hội công bằng và bình đẳng.

Dr Mahathir là người ủng hộ mạnh mẽ một đức tin Islam ôn hòa, và bằng thực tiễn ông đã chứng minh đạo Islam khi được người ta hiểu và hành đạo một cách đúng đắn thì nó có thể trở thành một nhân tố tích cực thúc đẩy sự tiến bộ và phát triển trong xã hội. Ông là người tin rằng có thể mang đạo Islam tới mọi góc ngách của cuộc sống và trong đạo Islam cũng hàm chứa những giá trị phổ quát về sự công bằng và quyền con người. Niềm tin đó được phản ánh qua sự chung sống hòa hợp, giữa các tôn giáo và các nhóm sắc tộc ở Malaysia do ông tạo ra cũng như thái độ tôn trọng đức tin khác của chính ông.

*Ngài Dr Abu Baker Al-Qirbi,
Bộ trưởng Ngoại giao nước Cộng hòa Yemen*

“Ông là một vị thủ tướng xuất chúng của Malaysia. Trong suốt 20 năm nắm quyền, ông đã biến Malaysia từ một nền kinh tế nông nghiệp chậm tiến thành một xã hội công nghiệp năng động. Ông giáo dục người dân và cấp học bổng cho nhiều người ra nước ngoài học tập. Đổi lại họ giúp ông thay đổi Malaysia.”

*Lý Quang Diệu,
Thủ tướng Singapore giai đoạn 1959-1990*

“Khi Tun Dr Mahathir trở thành thủ tướng Malaysia vào đầu thập niên 1980, tôi đang là thứ trưởng Bộ Tài chính. Đất nước nói chung và các cơ quan chính phủ nói riêng đều ấn tượng trước tính cách ôn hòa, sự lãnh đạo mạnh mẽ và quyết đoán của ông. Ông truyền cảm hứng cho chúng tôi bằng nhiều chính sách đổi mới như Vọng Đông¹, Sát nhập Malaysia², Mua hàng Anh quốc sau cùng³ và nhiều chính sách khác nữa.. Nhiều người trong chúng tôi cảm kích tinh thần dân tộc mà ông thể hiện trên các diễn đàn quốc tế về chính sách kinh tế, thương mại, đầu tư, tài chính, ngoại giao, an ninh và môi trường. Trên mặt trận trong nước, ông đã thực hiện những bước đi dài để kích thích phát triển kinh tế và củng cố cơ sở hạ tầng. Mọi người kinh ngạc trước những xa lộ hiện đại mới, sân bay mới, tòa tháp

¹ Hướng về phương Đông, mà cụ thể ở đây là học hỏi Nhật Bản

² Tăng cường mối quan hệ giữa chính phủ với khu vực tư nhân

³ Phong trào tẩy chay hàng hóa của Anh, ưu tiên dùng hàng trong nước

đôi Petronas tầm cỡ thế giới và một thủ đô mới của đất nước mang tên Putrajaya. Nhiều người tin rằng Dr M đã thực sự viết hoa tên Malaysia trên bản đồ thế giới và chúng tôi tự hào về điều đó!

Tuy nhiên, khi ông tiếp tục cầm quyền suốt 22 năm, chúng tôi dần cảm thấy không hài lòng với cái giá mà đất nước phải trả cho kiểu cai trị độc đoán của ông. Với cách nhìn nhận công kích và chỉ trích quá đả đối với thế giới phương Tây - thị trường xuất khẩu và nguồn cung cấp vốn đầu tư nước ngoài trực tiếp, ông đã khiến cho cộng đồng quốc tế mất dần thiện chí với Malaysia. Khi luôn luôn lên tiếng mạnh mẽ đòi hỏi lợi ích chính đáng của các quốc gia phía Nam và Trung Đông, ông vô tình đã tạo ra những phản ứng khá tiêu cực chống lại Malaysia, gây bất lợi cho đất nước. Còn ở trong nước, các thiết chế quốc gia mạnh mẽ vốn thừa hưởng từ người Anh lúc mới giành độc lập năm 1957 đã bắt đầu yếu đi dưới sự "trị vì" của Dr Mahathir. Cụ thể là hệ thống tư pháp, cơ quan chính phủ, cảnh sát, hệ thống giáo dục, và nhiều thứ khác nữa, đều dần dần xuống cấp. Thực tế là toàn bộ hệ thống hành chính bắt đầu oằn lưng dưới sức nặng của nạn tham nhũng ngày càng gia tăng và nền chính trị chịu sự chi phối của đồng tiền. Hơn nữa, sự nhiệt thành thái quá của ông trong việc tái cấu trúc quyền sở hữu tài sản để ru đãi các doanh nghiệp của người Mã Lai không những làm giảm hiệu quả, tính minh bạch và tính cạnh tranh trong toàn bộ hệ thống kinh tế - xã hội mà

trẻ đã bị thay thế bởi một nhà lãnh đạo độc đoán và chuyên quyền.

Tuy nhiên, ngay cả những người chỉ trích độc miệng nhất cũng không phủ nhận rằng Mahathir là người của hành động, người không sợ làm những gì mình cho là có lợi cho đất nước. Ông là người chấp nhận mọi rủi ro, không cho phép bất cứ sự chống đối nào làm trì hoãn kế hoạch hành động mà ông đã vạch ra trong chiến lược Tầm nhìn 2020. Ông không những thay đổi Malaysia từ một nền nông nghiệp tù túng thành một đô thị công nghiệp hiện đại, mà còn làm biến dạng luôn thể chế quốc gia. Đó là thảm kịch đã cuốn Malaysia vào một cuộc khủng hoảng tinh thần trên nhiều góc độ. Công dân Mahathir không còn là người tôi từng biết và ngưỡng mộ nữa. Quyền lực, chính quyền lực tuyệt đối đã biến đổi ông. Theo tôi, bị kịch thực sự nằm ở bản chất tham quyền cố vị của ông. Điều tồi tệ hơn đó là ông lại đi thụt lùi để trở thành một người Mã Lai cực đoan như hình ảnh ông trong thập niên 1960. Chúng ta hi vọng lịch sử sẽ khoan dung hơn khi các thế hệ học giả và nhà nghiên cứu tương lai xét lại con người ông với tư cách là vị thủ tướng tại vị lâu nhất đất nước."

Din Merican, cựu cán bộ ngoại giao Malaysia, doanh nhân, nguyên thống đốc ngân hàng nhà nước, nhà nghiên cứu.